

Трудові права донорів крові

Трудовим законодавством України встановлена гарантія для працівників, які дають кров або її компоненти для подальшого безпосереднього використання їх для лікування, виготовлення відповідних лікарських препаратів або використання у наукових дослідженнях.

Згідно *статті 2 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»* донором може бути будь-який дієздатний громадянин України віком від 18 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає визначених протипоказань.

Держава гарантує захист прав донора та охорону його здоров'я, а також надає йому відповідні пільги.

Відповідно до *статті 9 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»* в день давання крові та (або) її компонентів, а також в день медичного обстеження працівник, який є або виявив бажання стати донором, незалежно від форм власності звільняється від роботи на підприємстві, в установі, організації із збереженням за ним середнього заробітку. Проте, існують випадки при яких у керівника є право не відпускати даного працівника з робочого місця - коли відсутність такого працівника може призвести до загрози життю чи здоров'ю людей, до невиконання завдань, пов'язаних із забезпеченням оборони, безпеки держави та громадського порядку, до суттєвої матеріальної шкоди або інших тяжких наслідків.

Працівник, який виявив бажання здати кров та її компоненти, зобов'язаний не пізніше ніж за три дні до дня медичного обстеження, що проводиться перед даванням крові та її компонентів, повідомити письмово адміністрацію за місцем роботи про свій намір пройти таке обстеження і здати кров та її компоненти. Така заява не подається у випадку, якщо працівник, який виявив бажання здати кров або її компоненти, перебуває у відпустці, відрядженні, або коли кров терміново необхідна для надання невідкладної медичної допомоги хворому, та у разі стихійного лиха, аварій та катастроф, епідемій, епізоотій та інших надзвичайних ситуацій на всій території України або в окремих її місцевостях.

Після кожного дня давання крові та (або) її компонентів, в тому числі у разі давання їх у вихідні, святкові та неробочі дні, донору надається додатковий день відпочинку із збереженням за ним середнього заробітку. За бажанням працівника цей день може бути приєднано до щорічної відпустки або використано в інший час протягом року після дня давання крові чи її компонентів.

У разі, коли за погодженням з керівництвом підприємства, установи, організації, командуванням військової частини в день давання крові донор був залучений до роботи або несення служби, йому за бажанням надається інший день відпочинку із збереженням за ним середнього заробітку. Виплата середнього заробітку здійснюється за рахунок коштів власника

підприємства, установи, організації, де працює донор, або уповноваженого ним органу. Зазначені кошти належать до таких, що спрямовані на благодійну діяльність.

У разі давання крові та (або) її компонентів у період щорічної відпустки ця відпустка продовжується на відповідну кількість днів з урахуванням надання працівнику додаткового дня відпочинку за кожний день давання крові.

Зазначені пільги надаються при наявності відповідних довідок, що видаються донору за місцем медичного обстеження чи давання крові та (або) її компонентів. Форми цих довідок та порядок їх видачі затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Протягом року після здачі крові та (або) її компонентів у сумарній кількості, що дорівнює двом разовим максимально допустимим дозам, донори мають право першочергового придбання путівок для санаторно-курортного лікування за місцем роботи або навчання та першочергового лікування в закладах охорони здоров'я, що перебувають у державній власності.

Також, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, місцеві ради, власники підприємств, установ, організацій або уповноважені ними органи для таких донорів можуть встановлювати й інші додаткові пільги, крім тих, що передбачені законодавством.

Донори крові та її компонентів з числа офіцерів, прапорщиків, мічманів та інших військовослужбовців теж мають право на пільги, передбачені **статтями 9 та 10 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»**.

Донори, які безоплатно здали кров в кількості 40 разових максимально допустимих доз або плазму крові в кількості 60 разових максимально допустимих доз, незалежно від часу їх здачі, набувають статусу Почесного донора України. Таким особам видається відповідне посвідчення і вручається нагрудний знак "Почесний донор України" в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Донори, які безоплатно здали кров та (або) її компоненти в кількості 100 і більше разових максимально допустимих доз, можуть бути нагороджені державними нагородами України.

Для осіб з статусом Почесного донора України статтею 13 **Закону України «Про донорство крові та її компонентів»** передбачено ряд пільг.

Особи, винні у порушенні встановлених цим Законом прав донорів, порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації та застосування донорської крові, її компонентів та препаратів, порядку контролю за безпекою та якістю донорської крові, її компонентів, препаратів та відповідних консервуючих розчинів, порядку обміну донорською кров'ю, її компонентами і препаратами та вивезення їх за межі України, порядку медичного обстеження донора перед даванням крові та (або) її компонентів, несуть встановлену законодавством дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову чи кримінальну відповідальність.